

Forfatter: Hjortø, Knud

Titel: Udrag fra To verdener (Danske Klassikere)

Citation: Hjortø, Knud: "To verdener", i Hjortø, Knud: *To verdener*, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2008, s. 164. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hjort_18-shoot-idm140047356876496/facsimile.pdf (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: To verdener

skriver han, hvordan han er nået frem til tilstanden. Han beretter desuden om en tidskritisk afhandling, han har skrevet, om »personlighedens samling og det moderne livs splittende indfyldelse« (s. 137). Her stiller han sin egen tænksomhed – visdom kalder han den – over for »Det ny barbari« (s. 138), dvs. foragten for tanken, for den del af kulturen, hvis nytte ikke er umiddelbart indlysende. Nutidens barbar beskriver han med udgangspunkt i den positive Helga-oplevelse, men som en negativ figuration af »livets umiddelbare kraft« (s. 140), den kraft, han så overvældende oplevede i mødet med Helga. Grandlevs overvejelser lægger sig i forlængelse af diskussionen i *Kraft* om Stendal som den ny, barbariske repræsentant for landkulturen.

Grandlev fortæller, at han har opnået en »sjælens uforanderlige ligevægt« (s. 142), at han kan leve tilfreds uden Helga; han åbner dog udvej for, at de vil kunne genfinde hinanden, ikke i et tæt kærlighedsforhold, men i et liv side om side, uden ønske om at besidde hinanden. Måske i den form for forhold, Karen Blixen i et af sine breve citerer Huxley for at kalde »The love of the Parallels«, et udtryk, hun tolker frit: »man er slet ikke hinandens Maal i Livet, men mens man er sig selv og stræber mod sit eget fjerne Maal, finder man Lykke i Overbevisningen om i al Evighed at løbe parallelt« (*Breve fra Afrika* II, 1978, s. 56).

Helga indser, at deres eneste mulighed for et fremtidigt ligeværdigt forhold er en illusionsløs relation, hvor de to ikke kan skuffe hinanden, idet begge har erkendt, at de er dobbeltmennesker, »for hvem der ikke gaves en hel lidenskab, og en vis resignation var deres fælles lod« (s. 147). Men resignationen vil kunne frisætte dem til gensidighed: uden at de beskærer eller »stævner« hinandens liv, vil vismanden kunne lære af kunstneren, og kunstneren af vismanden. I stedet for at byde vismanden trods vil hun udvikle sig ved ham. Hendes kærlighedserklæring til ham skal være et billede af »Vismanden og hans elev, en ung barbar med bred mund og stærke kæber, og den unge mand skulde bære hendes træk« (s. 148).